

- Zij moeten de leerplichtambtenaar alle inlichtingen geven die nodig zijn bij de uitvoering van de leerplichttaak.
- Schooldirecteuren moeten de leerplichtambtenaar in kennis stellen van een leerling die de school voortijdig verlaat.

Verplichtingen van ouders:

- Ouders moeten ervoor zorgen dat hun zoon of dochter op een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.
- Zij zien erop toe dat hun kind de school geregeld bezoekt, dat wil zeggen dat er geen les of praktijktijd wordt verzuimd. Vanaf twaalf jaar is de jongere hier zelf medeverantwoordelijk voor.
- Ouders dienen de school in kennis te stellen van ziekte van hun kind.
- Ouders dienen bij andere redenen van afwezigheid van hun kind toestemming van de schooldirecteur te hebben.

Verplichtingen van leerlingen, die twaalf jaar of ouder zijn:

- Zij moeten de school geregeld bezoeken en kunnen persoonlijk aangesproken worden op ongeoorloofd schoolverzuim.
- Jongeren die zelfstandig wonen, moeten zelf de school op de hoogte brengen van ziekte of andere gewichtige omstandigheden die hen verhinderen de school te bezoeken.

Is er aan bovenstaande verplichtingen niet voldaan?

Dan is er sprake van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan een proces-verbaal tot gevolg hebben.

Wilt u meer informatie?

Wilt u meer informatie over bijvoorbeeld de kwalificatieplicht? Of denkt u dat de leerplichtambtenaar u bij een specifiek probleem kan helpen? Neem dan contact op met de leerplichtambtenaar van uw gemeente. Uitgebreide informatie kunt u ook vinden in het handboek leerplicht. Dit handboek is te vinden www.sudwestfryslan.nl (zoek op: handboek leerplicht).

Leerplicht en leerplichtwet

Wat is de leerplichtwet?

Leerplicht hangt nauw samen met leerrecht, ofwel het recht op onderwijs. Overal ter wereld wordt dit recht als een groot goed beschouwd. Veel landen hechten er zelfs zoveel waarde aan, dat ze de jeugd via een wet verplichten om naar school te gaan. Nederland is één van die landen.

In ons land staan de rechten en plichten van ouders*, leerlingen en schooldirecteuren aangegeven in de leerplichtwet. Deze wet is een rechtsmiddel waarmee gewaarborgd wordt dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen. Het doel van de leerplichtwet is dat jongeren de kennis en vaardigheden hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te krijgen. Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een eerste vereiste.

Sommige jongeren vinden onderwijs maar niets en willen graag zo snel mogelijk gaan werken. Voor deze jongeren is het van belang om de kwalificatieplicht goed te begrijpen. Volledige leerplicht is de plicht om op een erkende school ingeschreven te staan en deze school elke schooldag te bezoeken.

Wat staat er in de leerplichtwet?

- De leerplichtige leeftijd;
- het moment waarop een jongere niet langer onder de leerplichtwet valt;
- wanneer een jongere vrijstelling kan krijgen;
- taken van leerplichtambtenaren;
- verplichtingen van schooldirecteuren;
- verplichtingen van ouders en/of leerlingen.

* In deze folder wordt met 'ouders' ook bedoeld op 'voogden' en/of 'feitelijke verzorgers'.

Vanaf welke leeftijd is een kind leerplichtig?

Veel kinderen gaan naar de basisschool als ze vier jaar zijn. De echte leerplicht begint pas op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat een kind vijf jaar wordt. Een kind dat bijvoorbeeld op 10 oktober vijf wordt, is leerplichtig op 1 november.

Wanneer is vrijstelling van onderwijs mogelijk?

Soms is een volledige schoolweek te lang voor jonge leerlingen. In dat geval kan een kind vrijstelling krijgen. Dit moet in overleg met de schooldirecteur. Een kind mag maximaal vijf uren per week thuisblijven. Is dit niet genoeg? Dan mag een directeur vijf uren extra per week vrijstelling geven. De mogelijkheid voor vrijstelling is alleen bedoeld om overbelasting van de leerling te voorkomen.

Zodra een kind zes jaar is, geldt de overgangsmogelijkheid niet meer. Zesjarige leerlingen moeten allemaal het volledige onderwijsprogramma volgen.

Op welke leeftijd houdt de leerplicht op?

De leerplicht eindigt op één van de volgende twee momenten:

- Aan het eind van het schooljaar waarin een leerling zestien jaar is geworden.
- Aan het einde van het twaalfde schooljaar. In sommige gevallen slaat een kind een groep op de basisschool over. In zo'n geval telt de basisschooltijd voor de berekening van de leerplichtperiode als acht jaar.

Wat is kwalificatieplicht?

De kwalificatieplicht gaat in wanneer de volledige leerplicht is beëindigd. Een jongere is volledig leerplichtig tot en met het schooljaar waarin hij 16 jaar wordt. Daarna geldt de kwalificatieplicht. Tot het moment dat de jongere 18 jaar wordt óf een diploma op havo, vwo of mbo niveau-2 heeft behaald.

Wanneer is er geen kwalificatieplicht?

- Als de jongere geïndiceerd is als zeer moeilijk lerend of meervoudig gehandicapt.
- Als de jongere toegewezen is aan het praktijkonderwijs. Jongeren in het praktijkonderwijs kunnen voor hun achttiende verjaardag uitstromen na het behalen van een certificaat en het vinden van duurzaam werk.

Handhaving kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht is onderdeel van de Leerplichtwet 1969. Voor jongeren die kwalificatieplichtig zijn geldt hetzelfde handhavinginstrumentarium als voor de jongeren die volledig leerplichtig zijn. De sancties op een overtreding van de kwalificatieplicht zijn dus ook dezelfde als de sancties op basis van de leerplicht.

Wat is vervangende leerplicht?

In sommige gevallen is er voor jongeren vanaf veertien jaar een alternatief leertraject mogelijk. Burgemeester en Wethouders van de gemeente waar de leerling staat ingeschreven bepaalt dit met het bevoegd gezag van de school. Zij besluiten dat een leerling niet in staat is om volledig dagonderwijs te volgen. Na dit besluit valt de leerling onder de vervangende leerplicht.

In welke gevallen krijgt een leerling vrijstelling van schoolbezoek?

- Bij ziekte;
- schoolsluiting;
- vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging;
- als er extra vakantieverlof is geregeld.

Verder kent de leerplichtwet vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden

Wat is de taak van de leerplichtambtenaar?

Het toezicht op de naleving van de leerplichtwet is de taak van de leerplichtambtenaar. Dit klinkt strenger dan het is. Leerplichtambtenaren zijn er niet alleen om overtreders op de vingers te tikken. Ze vervullen ook een maatschappelijke zorgtaak.

Zij hebben een goed inlevingsvermogen waarmee ze zich verplaatsen in de problemen van de schoolgaande jeugd. Soms zijn leerplichtambtenaren genoodzaakt de officier van justitie in te schakelen. Ze doen dit alleen als uiterst redmiddel. Het grootste gedeelte van de tijd zijn leerplichtambtenaren actief bezig een oplossing te vinden voor problemen die de schoolloopbaan van een leerling in gevaar kunnen brengen.

Hoe weet een leerplichtambtenaar dat een leerling met een probleem zit? Spijbelgedrag is vaak een duidelijk signaal dat er iets aan de hand is met een jongere. De school meldt dit schoolverzuim aan de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar gaat uitzoeken waarom de leerling spijbelt. Het komt ook vaak voor dat ouders of leerlingen zelf een afspraak met de leerplichtambtenaar maken om een oplossing voor een bepaald probleem te zoeken. De leerplichtambtenaar werkt nauw samen met allerlei organisaties en instanties die zich bekommeren over het welzijn van de jeugd. Zo weet hij goed wat voor soort oplossingen er zijn.

Wat zijn de verplichtingen van schooldirecteuren, ouders en leerlingen?

Schooldirecteuren hebben de volgende verplichtingen:

- Scholen van het Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en het mbo zijn verplicht de in- en uitschrijvingen van leerlingen binnen 7 dagen door te geven aan BRON. De 7 dagtermijn gaat in op het moment dat de leerlingadministratie van de school of instelling op de hoogte is van de mutatie.
- Wanneer een leerling van school wordt verwijderd, moet de schooldirecteur dit direct melden aan de leerplichtambtenaar.
- Voordat een leerling wordt uitgeschreven, moet de school nagaan of de leerling elders wordt ingeschreven.
- Schooldirecteuren dragen de verantwoordelijkheid voor het feit dat ongeoorloofd schoolverzuim wordt gemeld aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de betreffende leerling staat ingeschreven.